

Οργανισμοί και υπηρεσίες της Εκκλησίας της Ελλάδος

Ορθοδοξία / Εκκλησιαστική Ιστορία

Σωτήριος Μυλωνάς, Υποψήφιος Δρ. Θεολογίας

(Προηγούμενη δημοσίευση: <https://www.pemptousia.gr/?p=174247>)

Από το 1977 μέχρι σήμερα λειτούργησαν αρκετοί οργανισμοί, μερικοί εκ των οποίων σήμερα έχουν καταργηθεί, ενώ άλλοι έχουν για πρώτη φορά συσταθεί

Οι οργανισμοί αυτοί ήταν-είναι οι εξής:

Α. Η «Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος».

Β. Το «Διορθόδοξον Κέντρον της Εκκλησίας της Ελλάδος» .

Γ. Το «Ταμείο Ασφάλισεως Ορθοδόξου Εφημεριακού Κλήρου Ελλάδος» (Τ.Α.Κ.Ε.) .

Δ. Ο «Οργανισμός Διοικήσεως Εκκλησιαστικής Περιουσίας» (Ο.Δ.Ε.Π.) .

Ε. Η «Εκκλησιαστική Κεντρική Υπηρεσία Οικονομικών» (Ε.Κ.Υ.Ο.) .

Στ. Η «Διεύθυνσις Δημοσιονομικού Ελέγχου της Εκκλησίας της Ελλάδος» (Δ.Δ.Ε.) .

Ζ. Η «Επικοινωνιακή και Μορφωτική Υπηρεσία της Εκκλησίας της Ελλάδος» (Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.) .

Η. Το «Γραφείο Αντιπροσωπείας της Εκκλησίας της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στο Συμβούλιο της Ευρώπης και στην UNESCO».

A. Αποστολική Διακονία

Το 1936 ιδρύθηκε η Αποστολική Διακονία. Πρόκειται για επίσημο εκκλησιαστικό οργανισμό, που τελεί υπό την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος^[1]. Κατά τα έτη 1940, 1946 και 1969 έγιναν οργανωτικές αναπροσαρμογές^[2]. Σύμφωνα με τον Κ.Χ της Εκκλησίας της Ελλάδος^[3], η Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος, τελεί υπό την εποπτεία και τον έλεγχο της Δ.Ι.Σ, μεριμνά για τον προγραμματισμό, τη διοργάνωση και τη συνολική εκτέλεση του Ιεραποστολικού και μορφωτικού έργου της Εκκλησίας της Ελλάδος. Πρόεδρος της είναι ο εκάστοτε Αρχιεπίσκοπος Αθηνών.

Το 2016 Πρόεδρος είναι ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος Ιερώνυμος. Τακτικά μέλη της είναι οι: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαντινείας και Κυνουρίας κ. Αλέξανδρος, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καστοριάς Σεραφείμ, ο Γενικός Διευθυντής της Α.Δ. Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Φαναρίου Αγαθάγγελος, οι καθηγητές πανεπιστημίου Βλάσιος Φειδάς, Γεώργιος

Φίλιας και Βασιλική Ζωϊτοπούλου, προϊσταμένη Διευθύνσεως Θρησκευτικής Διοικήσεως. Αναπληρωματικά μέλη είναι οι: Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Άρτης Ιγνάτιος, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας Θεόκλητος, οι καθηγητές πανεπιστημίου Γεώργιος Πατρώνος, Απόστολος Νικολαΐδης και Κωνσταντίνος Πιτ-ταδάκης, προϊστάμενος Τμήματος Εκκλησιαστικής διοικήσεως. Γραμμα-τέας είναι ο Νικόλαος Δημακόπουλος, αναπληρούμενος από τον πρωτο-πρεσβύτερο Κωνσταντίνο Παπαθανασίου[4].

Β. Διορθόδοξο Κέντρο της Εκκλησίας της Ελλάδος

Το Διορθόδοξο Κέντρο της Εκκλησίας της Ελλάδος αποτελεί νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου με σκοπό την προαγωγή των διορθόδοξων και διαχριστιανικών σχέσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος και τη μέριμνα για την ιεραποστολική δράση της στο εξωτερικό

Εδρεύει στην Ι. Μονή Πεντέλης και τελεί υπό την άμεση εποπτεία και τον έλεγχο της Δ.Ι.Σ.

Η λειτουργία του και η οργάνωσή του καθορίζονται με κανονιστική απόφαση της Δ.Ι.Σ., η οποία εγκρίνεται από την Ι.Σ.Ι. και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως[5].

Συμφωνα με τον Κανον. 132/1999[6], όπως έχει ήδη τροποποιηθεί με τον Κανον. 162/2004, το Διορθόδοξο Κέντρο διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από:

α) τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών ως Πρόεδρο, αναπληρούμενο από Αρχιερέα που ο ίδιος με απόφαση του ορίζει, β) τον εκάστοτε Πρόεδρο της Σ.Ε. για τις Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις, γ) έναν Αρχιερέα που ορίζει η Δ.Ι.Σ. με τετραετή θητεία, δ) τον Ηγούμενο της Ι. Μονής Πεντέλης ή άλλον αδελφό της Μονής, που προτείνεται από το Ηγουμενοσυμβούλιο με τετραετή θητεία, ε) έναν καθηγητή της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, που επίσης ορίζει η Δ.Ι.Σ. με τετραετή θητεία, στ) τον εκάστοτε Διευθυντή της Ε.Κ.Υ.Ο. και ζ) έναν ειδήμονα περί των διορθόδοξων σχέσεων.

Ο Διευθυντής του Κέντρου, κληρικός, με βαθμό Επισκόπου ή πρεσβυτέρου, ή και λαϊκός, διορίζεται με απόφαση της Δ.Ι.Σ. για τετραετή θητεία που μπορεί να ανανεώνεται. Αυτός διοικεί όλες τις υπηρεσίες του Κέντρου, ενώ μπορεί να καταλάβει, εφόσον έχει και τα λοιπά προσόντα, θέση Βοηθού Επισκόπου[7].

Γ. Ταμείο Ασφαλίσεως Ορθοδόξου Εφημεριακού Κλήρου Ελλάδος (Τ.Α.Κ.Ε.)

Ιδρύθηκε με το Ν. 4606/1930. Στον ισχύοντα Καταστατικό Χάρτη προβλέπεται ως νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου[8]. Από την 1.1.1993 οι Κλάδοι Συντάξεως και Ασθένειας του Τ.Α.Κ.Ε. καταργήθηκαν[9]. Οι ασφαλισμένοι του υπήχθησαν στο Δημόσιο και το Τ.Α.Κ.Ε. μετονομάστηκε σε «Ταμείο Προνοίας Ορθόδοξου Εφημεριακού Κλήρου Ελλάδος» (Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.), με σκοπό τη χορήγηση εφάπαξ βοηθήματος στους ασφαλισμένους του. Το Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. καταργήθηκε και αυτό με τη σειρά του[10] και συγχωνεύθηκε στο Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων (Τ.Π.Δ.Υ.) με τη δημιουργία σε ιδιαίτερου τμήματος, ως «Κλάδος Προνοίας Ορθόδοξου Εφημεριακού Κλήρου Ελλάδος», που στη συνέχεια μετονομάστηκε σε «Τομέας Πρόνοιας Ορθόδοξου Εφημεριακού Κλήρου της Ελλάδος»[11].

Δ. Εκκλησιαστική Κεντρική Υπηρεσία Οικονομικών (Ε.Κ.Υ.Ο.)

Ιδρύθηκε το 1998 με αντικείμενο τη διοίκηση, διαχείριση, αξιοποίηση των χρημάτων, χρεωγράφων και της εν γένει κινητής και ακίνητης εκκλησιαστικής περιουσίας, και συγκεκριμένα εκείνης που ανήκε στον καταργηθέντα Ο.Δ.Ε.Π. καθώς και της εκποιητέας μοναστηριακής περιουσίας

Η διοίκηση, οργάνωση και λειτουργία της διέπεται από ειδικό Κανονισμό (Κανον. 100/1998), που εκδόθηκε με βάση τις εξουσιοδοτικές διατάξεις του Καταστατικού Χάρτη και του άρθρου 3, ο οποίος, μετά από αλληπάλληλες τροποποιήσεις, συμπληρώθηκε πρόσφατα με τον Κανον. 211/2010. Τελεί, δε υπό την άμεση εποπτεία της Δ.Ι.Σ, διαιρούμενος σε δύο τμήματα: α) Εκκλησιαστικού Προληπτικού Ελέγχου και β) Τμήμα Εκκλησιαστικού Κατασταλτικού Ελέγχου. Τα στελέχη των τμημάτων αυτών καλούνται «Εκκλησιαστικοί Ελεγκταί».

Το Τμήμα Εκκλησιαστικού Προληπτικού Ελέγχου (Τ.Ε.Π) ασκεί τον προληπτικό έλεγχο νομιμότητας των δαπανών της Εκκλησίας, ιδίως δε των συμβάσεων που συνάπτουν εκκλησιαστικά ΝΠΔΔ, οι οποίες δεν υπερβαίνουν το ποσό των 500.000 ευρώ.

Το Τμήμα Εκκλησιαστικού Κατασταλτικού Ελέγχου (Τ.Ε.ΚΜ), διενεργεί κατασταλτικούς ελέγχους, τακτικούς μεν επί της χρηματικής διαχείρισεως και διαχείρισεως υλικού της Εκκλησίας της Ελλάδος, εκτάκτους δε επί των διαχειρίσεων των λοιπών εκκλησιαστικών ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ.

Οι τακτικοί έλεγχοι διενεργούνται με την έγκριση της Δ.Ι.Σ. ,μετά από την έκδοση εντολής του Διευθυντή της Δ.Δ.Ε. Οι έκτακτοι έλεγχοι διενεργούνται μόνο μετά από αίτηση επιχώριου Αρχιερέα ή του συλλογικού οργάνου διοικήσεως ενός εκκλησιαστικού ΝΠΔΔ, κατόπιν εγκρίσεως της Δ.Ι.Σ. και μετά από έκδοση εντολής του Διευθυντή της Δ.Δ.Ε.

Ε. Επικοινωνιακή και Μορφωτική Υπηρεσία της Εκκλησίας της Ελλάδος (Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.).

Ιδρύθηκε με απόφαση της Δ.Ι.Σ. το 1998 και η εν γένει λειτουργία της διέπεται από τον Κανον. 114/1998, όπως έχει ήδη τροποποιηθεί από τους Κανον. 120 και 122/1999 και 164/2005.

Σκοπός της είναι η μελέτη των ποιμαντικών προβλημάτων του σύγχρονου κοινωνικού περιβάλλοντος υπό το πρίσμα της ελληνορθόδοξης παραδόσεως, καθώς επίσης η «προβολή της εκκλησιαστικής παραδόσεως και της εθνικής ημών ιδιοπροσωπίας και η άσκηση σύγχρονης εκκλησιαστικής ποιμαντικής με κάθε πρόσφορο μέσο επικοινωνίας, ενημερώσεως και μορφώσεως».

Στην Ε.Μ.Υ.Ε.Ε. υπάγονται οι Κλάδοι Ραδιοφωνίας, Εκδόσεων και Ηλεκτρονικής Τεχνολογίας.

Στ. Γραφείο Αντιπροσωπείας της Εκκλησίας της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στο Συμβούλιο της Ευρώπης και στην UNESCO.

Έχει την έδρα του στις Βρυξέλλες και διέπεται από τον Κανον. 149/2002. Η Αντιπροσωπεία, η οποία συνεργάζεται με την Ειδική Συνοδική Επιτροπή παρακολουθήσεως Ευρωπαϊκών Θεμάτων (Κανον. 99/1998), ενεργεί πάντοτε στο πλαίσιο του προγραμματισμού και των οδηγιών της Δ.Ι.Σ., η οποία έχει και την αποφασιστική αρμοδιότητα επί παντός θέματος.

Σκοπός της Αντιπροσωπείας, μεταξύ άλλων, είναι να συνεργάζεται με τις ελληνικές υπηρεσίες και τις υπηρεσίες των υπόλοιπων κρατών που είναι διαπιστευμένες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το Συμβούλιο της Ευρώπης και την UNESCO, για αμοιβαία ενημέρωση και προώθηση θεμάτων, κυρίως εκκλησιαστικών, να παρακολουθεί και να μελετά οποιοδήποτε θέμα έχει σχέση με τις τρέχουσες εργασίες, δραστηριότητες, έρευνες, εξελίξεις των οργανισμών αυτών και ενδιαφέρει την Εκκλησία, ώστε να διατυπώνονται σχετικές παρατηρήσεις και προτάσεις προς τα αρμόδια ευρωπαϊκά και εθνικά όργανα. Ο Διευθυντής της Αντιπροσωπείας μπορεί να καταλάβει θέση Βοηθού Επισκόπου[12].

(Συνεχίζεται)

[1] Α.Ν 41/1936.

[2] Α.Ν. 2169/1940, 976/1946, 126/1969 (άρθρ. 36), και Κανονισμός 3/1969. Βλ. Τζωρτζάτου Β., *Η καταστατική ό.π.*, σσ. 508, 545.

[3] Καταστατικός Χάρτης, άρθρο 1, παρ. 4.

[4]http://www.apostoliki-diakonia.gr/gr_main/profile/profile.asp?content=content&main=kentriko.htm

[5] Καταστατικός Χάρτης, άρθρο 41.

[6] Φ.Ε.Κ, 236 Α΄/

[7] Ν. 2817/2000, άρθρο 15, παρ. 8.

[8] Καταστατικός Χάρτης, άρθρο 1, παρ. 4.

[9] Ν 2084/1992, άρθρο 21.

[10] Ν. 3607/2007, άρθρο 17.

[11] Ν. 3655/2008, άρθρο 115.

[12] Ν. 2817/2000, άρθρο 15, παρ. 8.

<http://bit.ly/2yBjMvX>